

VI Wojewódzkie Forum Organizacji Pozarządowych Toruń 2005

GNU/Linux

wolne oprogramowanie na co dzień

Dzięki Wolnemu Oprogramowaniu można mieć komputer wypełniony po brzegi świetnym oprogramowaniem w 100% legalnym, a do tego nie wydać na nie złotówki. Utopia? Nie! Dzięki zapaleńcom z całego świata i firmom opartym na modelu otwartego oprogramowania powstaje kompletny, dojrzały system operacyjny. Ale GNU/Linux to nie tylko system operacyjny - to filozofia, której cel jest banalnie prosty: tworzyć dobre oprogramowanie. I to działa. Kropka.

Ideologia

- <http://www.gnu.org> – centrum idei wolnego oprogramowania
- <http://www.rwo.pl> – Ruch na Rzecz Wolnego Oprogramowania

Desktop

Środowisko graficzne (desktop) pośredniczy między nami a systemem operacyjnym. W GNU/Linuxie jest ono zupełnie niezależne od reszty systemu. Środowisko graficzne nie jest niezbędne do pracy, lecz bardzo wygodnie jest je mieć. W systemie GNU/Linux mamy ich do wyboru całe mnóstwo. A do tego w polskich wersjach językowych!

- Gnome (<http://www.gnome.org>)
- KDE (<http://www.kde.org>)
- XFCE (<http://www.xfce.org>), WindowMaker (<http://www.windowmaker.org/>) i wiele innych

Multimedia

GNU/Linux w ciągu ostatnich lat uzbroił się w potężne programy do obsługi multimedialnych. Muzyka z internetu, DiVX czy filmy DVD to nic niezwykłego...

- Beep Media Player (<http://beemp.sourceforge.net>) - odtwarzacz muzyki o wyglądzie zbliżonym do WinAmpa
- Rhythmbox (<http://www.rhythmbox.org>) - odtwarzacz z opcjami zarządzania muzyką, współpracujący z iPod (wzorowany na iTunes)
- Xine (<http://xinehq.de>), Mplayer (<http://www.mplayerhq.hu>), Totem (<http://www.gnome.org/projects/totem>) - doskonale uzupełniające się odtwarzacze przeróżnych multimedialnych
- K3B (<http://www.k3b.org/>) - zaawansowana aplikacja do nagrywania płyt

Grafika

Wolne narzędzia graficzne już zdążyły zdobyć uznanie webmasterów i grafików. Mimo, że brakuje im czasem funkcji komercyjnych produktów, w niejednym zestawieniu można znaleźć Gimpa w ścisłej czołówce programów

graficznych.

- GQView (<http://gqview.sourceforge.net>) - przeglądarka plików graficznych
- GIMP (<http://gimp.org>) - edytor grafiki rastrowej (png, gif, jpg, bmp itp.), także wersja dla Windows
- Inkscape (<http://inkscape.org>) - edytor grafiki wektorowej w formacie svg, także wersja dla Windows
- Open Clip Art Library (<http://openclipart.org>) - kolekcja darmowych grafik w formacie svg
- Blender (<http://www.blender3d.com>) - edytor grafiki trójwymiarowej

Biuro

Jedno jest pewne - era dominacji MS Office się skończyła. Wiele instytucji rządowych na świecie wdraża GNU/Linuxa i OpenOffice'a do urzędów. Zaś architektura OpenOffice'a i format zapisu plików stwarzają mu dużo lepsze perspektywy rozwoju niż produktom konkurencji.

- OpenOffice (<http://www.openoffice.org>) - kompletny pakiet biurowy, odpowiednik MS Office, także wersja dla Windows, obsługuje też formaty MS Office; rewelacja!
- Adobe Reader (<http://www.adobe.com>) - przeglądarka PDF
- Xpdf (<http://www.foolabs.com/xpdf>) - przeglądarka plików PDF

Internet

GNU/Linux to system stworzony z myślą o internecie, więc tu szukać należy jego głównych zastosowań.

- Firefox (<http://firefox.pl>) - rewelacyjna (bezpieczna!) przeglądarka www, mnóstwo rozszerzeń, także wersja dla Windows
- Thunderbird (<http://thunderbird.pl>) - świetny klient poczty, także wersja dla Windows
- Evolution (<http://gnome.org/projects/evolution/>) - bardzo rozbudowany klient poczty, terminarz i baza kontaktów
- Kadu (<http://www.kadu.net>) - klient Gadu-Gadu
- GNUGadu (<http://www.gadu.gnu.pl>) - multikomunikator, obsługuje Gadu-Gadu, Tlen, Jabber
- Gaim (<http://gaim.sourceforge.net>) - multikomunikator, obsługuje protokoły Gadu-Gadu, Yahoo Messenger, ICQ, Jabber i inne, także wersja dla Windows
- Skype (<http://www.skype.com/>) - rozmowy głosowe przez internet, także wersja dla Windows
- aMule (<http://www.amule.org/>) - klient eDonkey
- Azureus (<http://azureus.sourceforge.net/>) - zaawansowany klient sieci BitTorrent

Konsola

Dostęp do konsoli to podstawa. Mimo że wiele rzeczy można "wyklikać", doświadczony użytkownik natychmiast zrozumie znaczenie powłoki tekstowej. Dostęp przez konsolę był podstawowym sposobem pracy na komputerze uniksowym jeszcze kilkanaście lat temu.

- Links (<http://artax.karlin.mff.cuni.cz/~mikulas/links/>) - tekstowa przeglądarka WWW, obsługuje kolory, tabele, ramki, a nawet JavaScript
- EKG (<http://dev.null.pl/ekg>) czyli Eksperymentalny Klient Gadu-gadu
- MC (<http://www.ibiblio.org/mc>) czyli Midnight Commander - odpowiednik DOSowego Norton Commandera
- MP3Blaster (<http://www.stack.nl/~brama/mp3blaster.html>) - konsolowy odtwarzacz dźwięku, gra nie tylko empetrójki

Gry

Napędem przemysłu komputerowego jest w tej chwili... rozrywka. W GNU/Linuksie - też pograć można. Wiele gier posiada edycje linuksowe. W wiele gier można też zagrać przy użyciu emulatora Wine. I choć wymaga to nieraz gimnastyki, nie jest prawdą, że pod Linuksem się nie gra!

- Linux Game Tome (<http://www.happypenguin.org>) - największy serwis poświęcony grom dla Linuksa, wolnym i komercyjnym
- <http://www.linuxgames.com>

Emulacja

Przesiadając się na GNU/Linuksa nie spalasz za sobą mostów. Korzystając z emulatorów można uruchomić bardzo wiele programów i gier napisanych dla Windows. A to dlatego, że grupka zapaleńców stworzyła projekt Wine, który de facto jest implementacją bibliotek Windowsowych na Linuksie, czyli... przepisaniem Windowsa!

- Wine (<http://www.winehq.com>) - możliwość uruchamiania niektórych programów Windowsowych
- Crossover Office (<http://www.codeweavers.com/>) - komercyjna edycja Wine, wiele wspieranych aplikacji Windowsowych
- Cedega (<http://www.transgaming.com>) - komercyjna wersja Wine dedykowana specjalnie do gier
- Frank's corner (<http://frankscorner.org>) - opisy wybranych programów Windowsowych uruchomionych pod Wine
- QEMU (<http://fabrice.bellard.free.fr/qemu/>) - świetny emulator wirtualizujący sprzęt, można zainstalować dowolny inny system (np. Windows) w symulowanym środowisku sprzętowym

Dokumentacja, pomoc

Masz problem, szukasz pomocy? Chcesz "skontaktować się z producentem" bo jakiś program Ci nie działa? Wolne oprogramowanie to nie tylko software, to też filozofia. Nie ma sztucznej bariery pomiędzy twórcą a użytkownikiem. Każdy użytkownik może być współtwórcą programu na zasadzie: chcesz pomóc - pomagaj! Pomoc zaś możesz uzyskać zarówno od innych użytkowników, jak i autorów programów.

- grupy dyskusyjne
 - alt.pl.comp.os.linux.newbie - dla początkujących
 - pl.comp.os.linux i wszystkie podrzędne
- forum dyskusyjne <http://www.linux.com.pl/forum>
- listy mailowe
- nowości ze świata Wolnego Oprogramowania:
 - <http://7thguard.net>
 - <http://linux.pl>
 - <http://linuxnews.pl>
 - <http://slashdot.org>
- Toruńska Grupa Użytkowników Linuksa ;-)

Bezpieczeństwo

Sądząc po statystykach dotyczących bezpieczeństwa komputerów, to o ile Windows jest rajem dla twórców wirusów, to GNU/Linux powinien być rajem dla użytkowników. Część naszych komputerów pracuje non-stop podłączonych do internetu. Czy boimy się wirusów z sieci? Jakich wirusów ;-) ??? Architektura systemów uniksowych nie sprzyja wirusom/robakom i innym przekleństwom internetu. To są po prostu dobrze

zaprojektowane systemy.

- wirusy: rzadkość
- zagrożenie atakami z internetu - bliskie zera, z firewallem (domyślnie skonfigurowanym przez większość dystrybucji) - praktycznie zero
- spyware: praktycznie brak (zaleta dostępności kodu źródłowego)
- możliwość sformatowania dysku, usunięcia plików systemowych, usunięcia cudzych plików przez zwykłego użytkownika - brak (konieczne uprawnienia roota)

Wybrane dystrybucje

Linuksa i oprogramowanie GNU trzeba jakoś opakować. Robią to dystrybucje. W dystrybucji jest "wszystko" - stąd niektóre z nich zajmują nawet 7 płyt CD. Korzystając z pakietów z dystrybucji mamy gwarancję, że są one "pewnego pochodzenia" i odpowiednio skonfigurowane, żeby nam się łatwiej żyło.

- <http://distrowatch.com/> - nowiny ze świata dystrybucji
- <http://jakilinux.org> - serwis z wiadomościami o dystrybucjach, porównania, porady itp.
- Knoppix (<http://www.knoppix.org>) - możliwość uruchamiania z płyty CD, polecany jako dystrybucja demonstracyjna
- Mandrivalinux (<http://www.mandrivalinux.com>), SuSE (<http://www.suse.com>) - komercyjne dystrybucje dla początkujących i "wygodnych"
- Aurox (<http://www.aurox.org>) - polska dystrybucja, niestety dość mocno komercyjna
- Ubuntu (<http://www.ubuntu.org>) - obecnie najszybciej rozwijająca się dystrybucja, w 100% darmowa i otwarta, polecamy początkującym, średniozaawansowanym i ambitnym!
- Gentoo (<http://www.gentoo.org>) - dla zapaleńców, cały system można skompilować na własnej maszynie (kilka dni). najlepsza wydajność i kontrola, najnowsze wersje programów.

To nie wszystko...

Wymienione wyżej programy to tylko wierzchołek góry lodowej oprogramowania dostępnego dla Linuksa. W znalezieniu przydatnego programu mogą pomóc strony <http://www.linuxsoft.cz/pl>, <http://www.rwo.pl/zamienniki.html> lub dowolna wyszukiwarka internetowa (np. <http://www.google.pl>).

O nas

Toruńska Grupa Użytkowników Linuksa to dość luźno związana grupa osób - używamy Linuksa, czasem się spotykamy, aby wymieniać doświadczenia i porozmawiać. Zobacz naszą stronę internetową, zapraszamy też na nasze spotkania.

<http://www.torun.linux.org.pl>.

